

У 80-х рр. 20 ст. футбол став поширюватися в Європі. Його «завезли» туристи, які відпочивали в Штатах під час відпустки або канікул, а також студенти, що навчалися в американських вищих навчальних закладах і які приїжджали на побивку до батьків. Перша національна федерація серед країн Європи була створена у Фінляндії в 1990 р. Але новий спорт довгий час залишався на аматорському рівні, змагання європейського рівня стали проходити тільки в кінці сторіччя. Сьогодні клуби і асоціації існують у багатьох Західних країнах. На сьогоднішній день гра представляє собою організований спорт, який має свій управлінський орган - Міжнародний Комітет Футболу. Ця організація займається розробкою офіційних правил та внесення змін до них, організовує проведення міжнародних турнірів.

Враховуючи, що для футболу потрібен лише один предмет – сам м'яч, який, при бажанні, можна виробити власноруч, – ця гра є більш доступною за класичний волейбол. Той факт, що за правилами гри перекидати м'яч через сітку дозволяється лише ногами, від спортсмена вимагається володіння такими фізичними якостями як координація та спритність на ще більш високому рівні. Також, на відміну від класичного зального волейболу, в цей вид спорту можна грати сам на сам. В той час, як для гри у волейбол мінімальна необхідна кількість гравців становить 12 осіб. В сукупності це дає привід стверджувати, що середньостатистичній людині простіше та доступніше поступово розвинути свої фізичні якості до найвищого рівня саме завдяки футболу.

Висновки. Аналіз науково-методичної літератури показав, що футбол за короткий проміжок часу перетворився на досить популярний вид спорту по всьому світу.

Дослідження виявили, що в порівнянні з волейболом футбол нетейм вимагає володіння координацією та спритністю на більш високому рівні. Що в купі з доступністю цього виду спорту дозволяє людині за короткий проміжок часу пройти шлях від новачка до професіонала.

РОЗВИТОК ВОЛЕЙБОЛУ В УКРАЇНІ

Симоненко Р.Л.

Науковий керівник – Клюка А.М., викладач

Волейбол – є одним із найпопулярніших видів спорту в Україні. Але так було не завжди. Український волейбол в минулому знавав злети та падіння. Також треба відмітити, що значущу роль в становленні цієї гри загалом відіграли харків'яни.

Мета роботи - визначити етапи розвитку волейболу в Україні від появи до сьогодення.

Завдання роботи:

- проаналізувати і узагальнити науково-методичну інформацію з питання розвитку волейболу в Україні;
- визначити сучасний стан волейболу в Україні.

В роботі використовувалися наступні *методи дослідження*: теоретичний аналіз і узагальнення науково-методичної інформації, аналіз протоколів змагань, аналіз відеоматеріалів, статистична обробка результатів дослідження.

Результати дослідження. Вийшовши за межі американського континенту, волейбол помандрував світом, де найбільшого поширення отримав у Чехословаччині, Польщі, Японії, Мексиці, Бразилії та СРСР. У Радянському Союзі грати в волейбол почали з 1921-1923 рр. Перші волейбольні правила затвердили 1926 року, а в 1928 р. гру включили до Всесоюзної Спартакиади. З того часу інтерес радянських людей до цього виду спорту почав зростати величезними темпами. Дуже швидко організувалися дитячо-юнацькі волейбольні колективи: уже в 1929 році перші волейбольні турніри стартували на Московській Спартакиаді піонерів та школярів. 1932 року заснували Всесоюзну волейбольну секцію, котра дала початок Всесоюзному волейбольному святу, з якого й започаткувався відлік чемпіонатів СРСР серед збірних команд міст. Популярними стали міжміські турніри. Вони збирали величезну кількість уболівальників.

Серед збірних команд міст першу офіційну першість СРСР провели в 1933 році, а 1935 року була введена Всесоюзна першість із волейболу серед школярів. Перші міжнародні зустрічі збірної СРСР пройшли в 1935 році в Москві й Ташкенті зі спортсменами з Афганістану. Тоді москвич А. Чилін (радянський «король повітря») вперше продемонстрував свій новий удар «млинок», а харків'янин І. Музикантський – прийом «крюк». (В 1950-1960-і роки радянські волейболісти винайшли прийоми «хрест», «ешелон», «зліт», «зона», котрі й дотепер використовуються волейболістами всього світу). З 1938 року першість СРСР із волейболу почала щорічно розігруватися для клубних команд. Найбільших успіхів у цих змаганнях домагалися жіночі московські команди «Спартак», «Локомотив», «Динамо», ЦСКА та чоловічі команди «Спартак» (Москва і Ленінград), «Динамо» (Москва), ЦСКА, «Калев» (Таллін), «Буревісник» (Алма-Ата). 1948 року Федерація волейболу СРСР стала членом ФІВБ. З того часу почався переможний зліт радянського волейбольного м'яча на світових та європейських майданчиках. Жіноча команда СРСР виграла: першість Європи в 1949, 1950, 1951, 1958, 1963, 1967 рр.; першість світу в 1952, 1956, 1960, 1970 рр.; Олімпійські ігри у 1968 році.

Чоловіча збірна СРСР – чемпіон Європи 1950, 1951, 1967 рр.; чемпіон світу 1949, 1952, 1960, 1962 рр.; переможець Олімпійських ігор 1964 і 1968 рр. Радянські волейболісти неодноразово вигравали змагання на Кубок Європи для клубних команд – чемпіонів країн. Кращими з кращих стали: заслужені майстри спорту СРСР В. А. Осколкова, А. І. Чинілін, Г. Г. Мондзолевський Л. С. Булдакова, И. В. Рискаль, К. К. Ревіння. Пік популярності волейболу в СРСР прийшовся на 1960-1970-і роки. Бажання грати в цю гру підсилювалося перемогами радянських волейболістів на світовому рівні. Так, 1965 року чоловіча команда Радянського Союзу стала володарем першого Кубка світу, а в 1973 році цю нагороду здобула й жіноча радянська волейбольна команда. У 1970 році в СРСР волейболом регулярно займалося 6 млн. спортсменів, значилося близько 1 тис. майстрів спорту СРСР, 64 заслужені майстри спорту СРСР, 26 заслужених тренерів СРСР. У ті часи волейбольні майданчики можна було зустріти в кожному парку, в кожному санаторії.

Частенько саме українські волейболісти визначали перемогу збірної СРСР на міжнародних турнірах. Так, на Олімпійських іграх 1964 року, коли чоловіча радянська збірна з волейболу виборола «золото», у її складі грали харків'яни Ю. Венгеровський (чемпіон світу з волейболу), Ю. Поярков (дворазовий чемпіон світу), одесит Е. Сибіряков (чемпіон світу). Через чотири роки в Мехіко на найвищу сходинку п'єдесталу зійшли семеро українських волейболістів: харків'яни В. Матушеvas, Ю. Поярков, луганець В. Беляєв, одесити Є. Лапинський, В. Михальчук, кияни В. Іванов, Б. Терещук.

Нині українські волейбольні команди впевнено борються на світових майданчиках за нові титули. В листопаді 2008 р. Харківський «Локомотив» зробив перший крок до виходу у наступний раунд чоловічого волейбольного Челендж кап. Українці здобули важку перемогу (3:1) над сербською «Воєводиною». З таким же рахунком свого суперника (французьку команду «УССП») у жіночому кубку СКВ здолала й одеська «Джинестра». Усього ж волейбольна Україна має 14 олімпійських чемпіонів, 11 чемпіонів світу, 27 переможців європейських форумів.

У 2020 році Чемпіонат України з волейболу був скасований через COVID-19. Останній матч відбувся у листопаді. У ньому Южненський "Хімік" програв турецькому "Галатасараю" і другий матч 1/16 фіналу волейбольного Кубка СКВ. Українські волейболістки залишили турнір після поразки у Стамбулі з рахунком 1:3 (21:25, 25:22, 20:25, 25:27). Найрезультативнішою в команді Євгена Ніколаєва стала Юлія

Бойко, на рахунку якої 23 очки. У першому матчі "Хімік" поступився турецькій команді, не взявши жодного сету - 0:3 (17:25, 18:25, 19:25).

Проте є й позитивні новини: Україна буде однією з чотирьох країн-господарок чоловічого чемпіонату Європи з волейболу разом з Італією, Болгарією та Чорногорією у 2023 році. У кожній з груп Євро-2023 гратимуть по 6 національних збірних, загалом - 24 команди. Групові матчі проходять в одне коло. Країни-господарки мають автоматичну путівку на чемпіонат. Керівництво ФВУ плекає надію, що цей грандіозний континентальний форум відбудеться на новій – яскравій та сучасній арені, побудованій спільними зусиллями держави та спонсорів, яка стане справжньою спортивною інфраструктурною "перлиною" всієї нашої країни.

Висновки. Аналіз науково-методичної літератури показав, що волейбол, як явище, потрапивши на територію України одразу знайшов своїх прихильників і швидко став популярним. Збірна СРСР демонструвала високі результати, не в останню чергу завдяки грі українців загалом та харків'ян зокрема.

На сьогоднішній день пандемія COVID-19 вносить свої корективи в розвиток українського волейболу. Однак, навіть за таких умов нам є чим пишатися. Україна стала однією з чотирьох країн-господарок чоловічого чемпіонату Європи. А наша збірна потрапила туди автоматично. Разом із тим цей факт дає сподівання на відбудову нової, сучасної волейбольної інфраструктури, яка б відповідала найвищим європейським та міжнародним стандартам.

ФІСТБОЛ: ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ЗВ'ЯЗОК ІЗ ВОЛЕЙБОЛОМ

Томах С.О.

Науковий керівник – Клюка А.М., викладач

Коли саме була винайдена гра в кулак, невідомо. Але немає сумніву в тому, що це було задовго до появи волейболу, а коріння лежить в південній частині Європи.

Мета роботи - дослідити зв'язок фістболу з класичним волейболом.

Завдання роботи:

- проаналізувати й узагальнити науково-методичну інформацію з фістболу;
- дослідити правила сучасного фістболу та співставити їх із правилами класичного волейболу.